

VU Senior Kwalificatie Onderwijs (SKO)

Programmagids Ontwikkeltraject SKO-VJ25

Voorjaar 2025

januari 2025 – maart 2026

Voor docenten/UD's/UHD's/hoogleraren die op curriculumniveau het onderwijs ontwerpen, innoveren en de kwaliteit waarborgen

Organisatie: VU Centre for Teaching & Learning
Onderwijsmanager: Janneke Waelen, j.waelen@vu.nl
Coördinator SKO: Karen van Oyen, k.e.m.van.oyen@vu.nl

Programmabegeleiders: Jaro Pichel (VU Centre for Teaching & Learning), j.p.pichel@vu.nl
Jasper ter Schegget (UvA), j.terschegget@uva.nl

Deel 1	Achtergrond
Deel 2	SKO kaders
Deel 3	SKO programma
Deel 4	Verantwoordelijkheid en organisatie

I Achtergrond

Een afgestemd SKO-programma voor de VU en de UvA

LEARN! Academy (het huidige Centre for Teaching & Learning) is in 2013 gestart met de ontwikkeling en invoering van de Senior Kwalificatie Onderwijs (SKO). In 2016 hebben de VU en de UvA de krachten gebundeld en bieden een gelijk SKO-programma aan. De eerstvolgende trajecten (twee Nederlandstalige en een Engelstalig traject) starten in januari 2025 en worden afgesloten met een certificering in maart 2026.

II SKO-kaders

Doelstellingen

Het doel van het SKO-programma is om docenten met een onderwijskundige spilfunctie binnen de opleidingen te ondersteunen in uitvoering van een curriculumontwikkeling. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat de docent vanaf de start van het SKO-programma verschillende rollen vervult op curriculumniveau:

- als curriculum *ontwikkelaar*,
- als begeleider van (junior)docenten,
- als *organisator* van curriculumonderdelen en vernieuwing,
- als *verbinder* tussen medewerkers en afdelingen, en
- als onderwijskundig onderlegd *visionair* op kwaliteitsverbetering en –borging.

Het SKO-programma bedient zowel de deelnemer als de opleiding in de verdere professionele ontwikkeling en beoogt daarmee een impuls te geven aan de kwaliteit van het academisch onderwijs.

Figuur 1 – Vijf SKO-rollen

Doelgroep

Het programma is bedoeld voor docenten, UD's, UHD's en hoogleraren die opvallen binnen de opleiding door hun inzet en toewijding aan het onderwijs. Zij kijken daarbij verder dan de eigen cursussen en het eigen vakgebied en zijn de voortrekkers in vakoverstijgende projecten of onderwijsvernieuwing. Daarbij weten zij collega's mee te nemen in nieuwe ontwikkelingen. Deze docenten innoveren samen met collega's het academisch onderwijs en zorgen voor inbedding hiervan in het opleidingsprogramma, zodat de opleidingseindtermen worden gerealiseerd. Zij vervullen daarbij diverse rollen op curriculumniveau. Te denken valt aan:

- onderwijs- of opleidingsdirecteur
- coördinator van een groter samenhangend geheel van onderwijsonderdelen (bijvoorbeeld een jaar- of trackcoördinator)
- lid of voorzitter van opleidings- en/of curriculumcommissie
- of voorzitter van de toetsingscommissie

Voorwaarden voor deelname

Deelnemers dienen aan de volgende voorwaarden te voldoen om te kunnen deelnemen:

1. Deelnemers zijn in het bezit van een Basis Kwalificatie Onderwijs (BKO). In het SKO-programma wordt voortgebouwd op de kennis en vaardigheden van de BKO.
2. Deelnemers vervullen bij aanmelding reeds diverse rollen op curriculumniveau (zie de vijf SKO-rollen onder *Doelstellingen*).
3. Deelnemers dienen de verantwoordelijkheid te dragen voor een vakoverstijgend project binnen de eigen opleiding/afdeling.
4. Deelnemers dienen voldoende tijd te kunnen investeren in zowel het SKO-programma als het in te brengen project, om echt werk te maken van de persoonlijke ontwikkeling en de ontwikkeling van het project binnen de afdeling.
5. Deelnemers ontvangen hierbij voldoende ondersteuning van leidinggevende in de vorm van beschikbare tijd voor het SKO programma en inhoudelijke (tussentijdse) afstemming over het project.
6. Deelnemers worden voorgedragen door het faculteitsbestuur, hun onderwijsdirecteur of door hun opleidingsdirecteur. (Elke faculteit bepaalt zelf vanuit welke van deze drie opties de kandidaten worden voordragen.)

De kandidaat levert zijn/haar CV en een ingevulde vragenlijst aan. In de vragenlijst geeft de kandidaat zijn voorkeur aan voor de Nederlandstalige of Engelstalige variant van de SKO. De toelatingsprocedure omvat een intakegesprek met de opleiders, gevolgd door een gewogen loting naar faculteitsgrootte indien er meer geschikte deelnemers zijn dan plekken (onder verantwoordelijkheid van de SKO-toelatingscommissie).

Positionering SKO t.o.v. de BKO en Leergang Onderwijskundig Leiderschap (LOL)

De BKO, SKO en de Leergang onderwijskundig Leiderschap LOL zijn respectievelijk gericht op cursusniveau, curriculumniveau en opleiding(overstijgend)-niveau.

Vanuit een inhoudelijk uitgangspunt is de BKO gericht op onderwijskundige kwaliteiten op cursusniveau. De BKO-er toont aan het gevraagde onderwijs te kunnen uitvoeren (werkvormen) en cursusactiviteiten (van leeractiviteiten tot toets) te ontwikkelen, gebaseerd op onderwijskundige uitgangspunten.

De SKO-er toont onderwijskundige kwaliteiten op curriculumniveau. De SKO-er heeft voldoende onderwijskundige kennis en ervaring ontwikkeld om kwalitatief goede implementatie van veranderingen binnen de opleiding te waarborgen. De SKO is gereserveerd voor medewerkers die op curriculumniveau een sleutelpositie innemen van waaruit zij de onderwijskwaliteit waarborgen en/of deze op innovatieve wijze verbeteren. Het is dus geen automatisme dat BKO-gecertificeerde docenten doorgroeien naar SKO-docent. Doorgroeien naar SKO-niveau is afhankelijk van de taken en rollen die de docent op zich neemt.

Daaropvolgend is LOL bedoeld voor personen die verkeren in de positie om invloed uit te oefenen op facultair niveau. Dat betekent dat zij verantwoordelijkheid dragen voor een opleiding of een groter geheel binnen een faculteit. Concreet gaat het om opleidingsdirecteuren, onderwijs-portefeuillehouders, afdelingshoofden of om docenten die naar zo'n positie kunnen toegroeien. De leergang bouwt voort op de Senior Kwalificatie Onderwijs (SKO). Deze kwalificatie of aantoonbaar functioneren op SKO-niveau vormt dan ook een van de toelatingsvoorwaarden voor het traject.

Wat brengt het SKO-programma de deelnemers?

De deelnemer krijgt te maken met:

- ✓ onderwijskundige verdieping en ondersteuning
- ✓ individuele coaching en begeleiding de ontwikkeling en uitvoering van het project
- ✓ individuele coaching en begeleiding op het eigen project en de persoonlijke leervraag
- ✓ discussie met en feedback van een selecte groep peers uit diverse faculteiten
- ✓ opdrachten voor ontwikkeling en ten behoeve van het SKO-dossier
- ✓ feedback op het dossier persoonlijk eindassessment
- ✓ bij succes: het certificaat Senior Kwalificatie Onderwijs

Wat brengt het SKO-programma de opleiding/afdeling?

De opleiding/afdeling krijgt te maken met:

- ✓ gecertificeerde medewerkers functionerend op curriculumniveau binnen de opleiding
- ✓ met een aangetoond scherpe gefundeerde visie op het curriculum, gerelateerd aan de eindtermen van de opleiding,
- ✓ die aangetoond onderwijskundig gefundeerd handelen bij onderwijsinnovatie en kwaliteitszorg,
- ✓ die aangetoond functioneel samenwerken, collega's weten te inspireren, motiveren en mobiliseren,
- ✓ aanspreekpunt zijn bij implementatie van onderwijskwaliteit, -verbetering en -borging,
- ✓ met een interfacultair netwerk van collega's binnen de universiteit die allen opereren op curriculumniveau.

Ervaringen van deelnemers en voorbeelden van projecten

"Nuttige ervaring waarvan ik ook in de toekomst profijt zal blijven hebben."

"Prettige omgeving om tijd te nemen voor verdieping"

"Zeer leerzaam, goed georganiseerde bijeenkomsten, erg nuttig om in de keuken van andere faculteiten te kijken, goede begeleiding en goede feedback van collega's en begeleiders, de 360 graden feedback heb ik als erg leerzaam ervaren, een prettig assessment gesprek met waardevolle tips."

Voorbeelden van projecten:

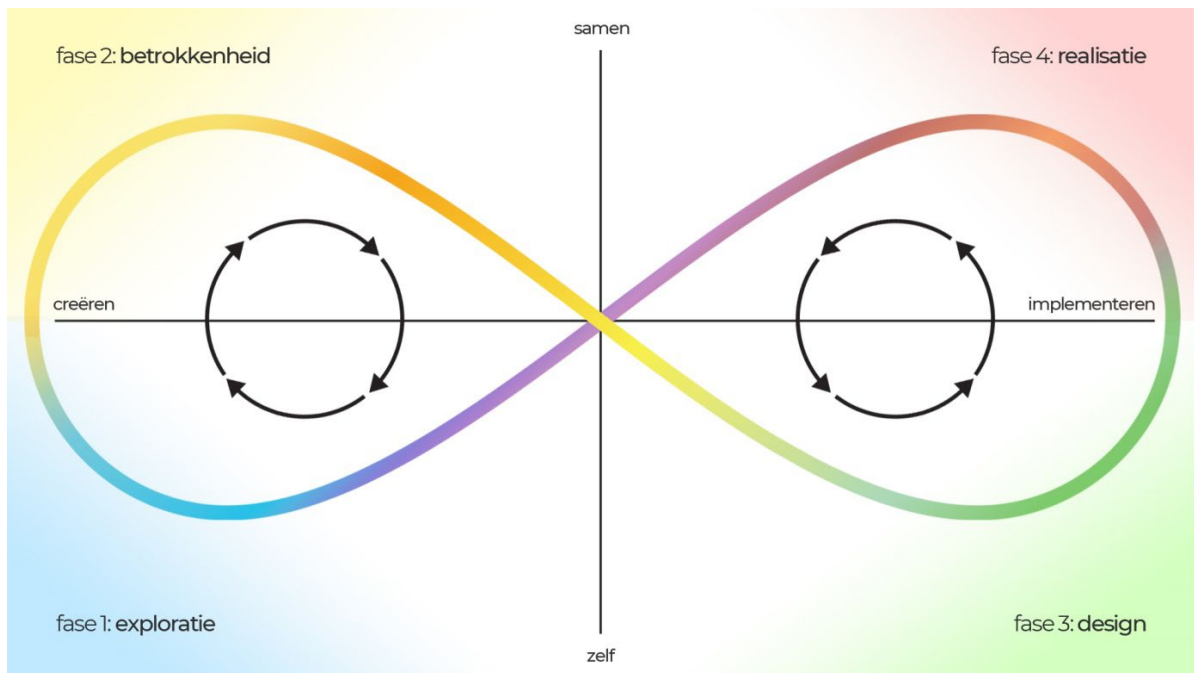
- ✓ Methodologielijn en thesistraject binnen een masteropleiding structureren zodat de studeerbaarheid verbetert en meer studenten binnen de gestelde tijd kunnen afstuderen.
- ✓ Verder vormgeven van een samenhangend tutoraat (docenten die zowel coachend voor de groep staan als gesprekken met studenten voeren over studievoortgang): kwaliteitszorg, gesprekkencyclus formaliseren, intervisie opzetten e.d.
- ✓ Leerlijnontwikkeling, aansluiting vooropleiding/selectie/matching, interdisciplinariteit bevorderen middels curriculumherziening, herprofilering van de opleiding, *blended learning* bevorderen op curriculumniveau, master ontwikkelen etc.

III SKO-programma voorjaar 2025¹

Systematic Innovation of Education (SIE-model)

Deelnemers brengen hun project en leervraag in het SKO- programma, passen de inhoud van het programma direct toe en worden hierbij uitgebreid begeleid aan de hand van de vier fases van het SIE-model (Systemic Innovation in Education) van Brouwer en In 't Veld (2018). Tijdens het programma en in de peergroep bijeenkomsten werken docenten aan het eigen project; de persoonlijke leervraag komt voornamelijk aan bod tijdens de persoonlijke coaching.

¹ Op dit programma zijn annuleringsvoorwaarden van toepassing. Deze zijn op te vragen via ctl@vu.nl

Figuur 2 – SIE-model (Brouwer en In 't Veld, 2018)

Opzet

Het SKO-programma beslaat een doorlooptijd van één jaar, waarin de deelnemers intensief worden begeleid in de uitvoering van het project en de persoonlijke leervraag. Het gehele programma bestaat uit:

- ✓ een individueel intakegesprek:
om na te gaan in hoeverre de kandidaat aan de voorwaarden voldoet, hoe de verwachtingen van de kandidaat aansluiten bij de doelstellingen van het traject en of de kandidaat voldoende tijd heeft om het traject te volbrengen.
- ✓ vier individuele coaching gesprekken:
waarin aandacht en tijd is voor de persoonlijke leervraag van de kandidaat en zijn projectvoortgang.
- ✓ zes opleidingsdagen:
waarin de verschillende rollen door middel van gastsprekers, opdrachten en oefeningen worden uitgewerkt.
- ✓ vier peergroep bijeenkomsten:
waarin de deelnemer met drie cursisten met verwerkingsopdrachten aan de slag gaat in zijn eigen opleiding
- ✓ tussentijdse opdrachten:
gericht op 360 graden feedback, visievorming, projectuitvoering, curriculumanalyse, netwerk-versterking, en dossier-ontwikkeling
- ✓ een eindassessment:
waarin beoordeeld wordt of de kandidaat voldoet aan de SKO-eindtermen op basis van zijn/haar SKO-dossier en een assessmentgesprek met een SKO-toetsingscommissie.
- ✓ een feestelijke afsluiting:
waarin deelnemers aan de opleiding en collega's zichtbaar maken wat de opbrengst is van het SKO-programma voor henzelf en de opleiding.

SKO-assessment

Gedurende het programma stelt de kandidaat een SKO-dossier op a.d.h.v. diverse tussentijdse opdrachten. Kandidaten ontvangen hierop feedback en coaching van de begeleiders. Aan het eind van het programma dient de kandidaat zijn SKO-dossier in ter beoordeling bij de SKO-toetsingscommissie. Per kandidaat bestaat de toetsingscommissie uit twee assessoren:

1. een onderwijskundig expert (een SKO-opleider)
2. een oud-SKO-deelnemer of een geschikt persoon uit het netwerk van assessoren (waaronder onderwijsdirecteuren, portefeuillehouders onderwijs, programmabestuurders onderwijs etc.)

Betrouwbaarheid

Om de betrouwbaarheid te borgen kennen beide assessoren de kandidaat niet of nauwelijks, komen zij niet uit dezelfde faculteit, en wordt de eerste assessor (onderwijskundig expert) ingezet voor meerdere assessments om de rode lijn te bewaken. Alle assessoren zijn/worden getraind op het beoordelen van SKO-kandidaten. Door middel van een steekproef bewaken zij de kwaliteit van de assessments.

Planning bijeenkomsten VU SKO-programma voorjaar 2025

N.B. Tijdens het programma komen deelnemers 5 keer in peergroepen bij elkaar om opdrachten te bespreken.

GROEP NEDERLANDS			
Datum	Tijd	Onderdeel	Locatie
8, 10, 14, 15 & 16 januari 2025		Intakegesprekken ¹	Nader te bepalen
13, 14, 18, 19, 20 & 21 maart 2025		Coaching 1 ²	Nader te bepalen
Donderdag 27 maart 2025	9:30 – 17:00 uur	Bijeenkomst 1	Nader te bepalen
Donderdag 8 mei 2025	9:30 – 17:00 uur	Bijeenkomst 2	Nader te bepalen
Data nog te bepalen		Coaching 2	Nader te bepalen
Donderdag 19 juni 2025	9:30 – 17:00 uur	Bijeenkomst 3	Nader te bepalen
Donderdag 18 september 2025	9:30 – 17:00 uur	Bijeenkomst 4	Nader te bepalen
Donderdag 16 oktober 2025	9:30 – 17:00 uur	Bijeenkomst 5	Nader te bepalen
Donderdag 27 november 2025	9:30 – 17:00 uur	Bijeenkomst 6	Nader te bepalen
Data nog te bepalen		Coaching 3	Nader te bepalen
26 januari 2026		Inleveren portfolio	
17 en 19 februari 2026		Assessments	Nader te bepalen
12 maart 2026	13:00 – 17:00 uur	Certificering	

¹ Het intakegesprek bestaat 45 minuten; deelnemers selecteren in een rooster een dag en tijd die hen past.

² Coaching bestaat 1 uur; deelnemers selecteren in een rooster een dag en tijd die hen past.

Conditie

Omvang : 160 uur, waarvan 70 uur aan contactmomenten (zes opleidingsdagen en coaching) en daarnaast 90 uur voor opdrachten, peergroepen en het project binnen de eigen faculteit.
Doorlooptijd : januari 2025 – maart 2026
Groepsgrootte : maximaal 14 deelnemers
Opleiders : 2 opleiders per groep
Kosten : €85,- per deelnemer voor VU-medewerkers en €7.250,- voor externe deelnemers

IV Kwaliteitsborging

De SKO-Toelatingscommissie besluit over toelating van deelnemers (bij meer geschikte kandidaten dan plekken wordt er gewogen loting naar faculteitsgrootte gehanteerd).

De toelatingscommissie-SKO bestaat uit: MSc J. Waelen (onderwijsmanager Centre for Teaching & Learning) en S.K.K. Ramdas MA (onderwijsspecialist Centre for Teaching & Learning).

De certificeringscommissie-BKO/SKO/LOL houdt toezicht op het traject, waarborgt toetsing van deelnemers op de SKO-criteria door participatie in de assessmentfase en reikt de certificaten uit. De certificeringscommissie-BKO/SKO/LOL bestaat uit bestaat uit Prof. dr. S. Bhulai (voorzitter), dr. B Allart, dr. T.J. Akkermans, dr. F. van der Houwen, dr. I.J. van Wijk en MSc E.A.H. Diekmeijer.

SKO-opleiders:

Jaro Pichel (VU Centre for Teaching & Learning), j.p.pichel@vu.nl

Jasper ter Schegget (UvA), j.terschegget@uva.nl